

O PROJEKTANTU, KTERÝ PŘIBLIŽUJE BUDOUCNOST

... vypracovat perspektivní a výhledové plány hlavní investiční výstavby ...

Vidíte snad jen papír? Nebo jen písmenka, za nimiž je těžko někoho či něco si představit? Jak kdo. Já viděl nad touto větou z usnesení XI. sjezdu KSČ bývalého vězně z Buchenwaldu.

A zavzpomínal jsem si. Bylo to před čtyřmi roky. Seděl mezi soudruhy, mluvil a přesvědčoval a hovořil k pochybujícím a nevěřícím; poslouchali mlčky. Hovořil o čemsi novém, co by mohlo být snad dobré. Snad ... „Zkusíme to,“ řekli potom, „uvidíme!“ Šlo tehdy o to: uskutečnit generální výhledový plán výstavby televize v ČSR.

Dnes už zdobí hruď těchto pracovníků Spojprojektu medaile za zásluhy o výstavbu.

Přesvědčit soudruhy po druhé bylo už lehčí. Proto je dnes už skončen a odevzdán i výhledový plán výstavby radiotelegrafie, rozpracován je „výhledák“ výstavby Čs. rozhlasu, pracuje se na výhledovém plánu frekvenční modulace ... A už zas krouží hlavou bývalého vězně tři písmena: GIP (generální ideový plán) automatizace telefonních sítí v ČSR.

Každý z nás dostaneme svůj díl: program televize i rozhlasu pronikne do nejzapadlejších koutů naší vlasti, budeme mít automatické telefonní spojení.

Jdu za ním do projektového ústavu. Ruku na srdce, nebude to lehký rozhovor. Nábreží Vltavy v ranním oparu je příliš obdobné mlze v mé hlavě. Co já o tom GIP vím? Tuším jen, že výhledový, perspektivní nebo generální plán je projekt blízké i daleké budoucnosti.

A jeho pracovní už zdobí modely této budoucnosti: stojí tu

televizní středisko v Praze a budoucí stánek televize v Bratislavě. Zatím ovšem ze sádry. A tamten maják? Takové budou snad už za rok retranslační body, které roznesou obrazový i zvukový signál křížem krážem po naší vlasti, od vysílače k vysílači. Vedle blízké i daleké budoucnosti je tu i skutečnost nejspíšejší, budova rozhlasového vysílače v Topolné, rovněž dílo akad. architekta Františka Hury.

„Víš ty vůbec,“ a jeho oči mne celého pronikly, „jaký je rozdíl mezi stožárem a věží?“

Ta otázka mne trochu vylekala. Jeho očka se přivřela, koutky úst se pousmály a ředitel Spojprojektu začal:

„Věž je samonosná,“ a teď už zapomněl na celý svět. Našel pozorného posluchače – a čert vem v té chvíli draženný čas!

Nakreslil do prostoru cosi štíhlého. Ne, on to modeloval. Palce a prsty rukou hladily něco pomyslného, jednou, dvakrát. Už z toho vyrostla nádherně souměrná konstrukce se špičkou vysoko nad mraky, dole rozkročená, se čtyřma nohama pevně zakotvenými v zemi.

„Tak tohle je věž,“ povídá. „Ta stojí na svém, sama o sobě. Ta se nemůže svalit. Je to pevná konstrukce, je to stavba. Ale stožár?“ – a na stožár, na model stožáru mu stačila už jen jedna ruka. „Stožár je sloup, třeba jen klacek, a ten klacek, tu tyč, drží ve svislé poloze kotevní lana, jinak by se převrátil.“ A opět krátký vdech z cigarety a pomlka. „Já mám nejraději ten liblický. Má přes tři sta metrů. A kolik je v té vertikále nádhery! Podobné nám teď porostou jako houby po dešti v celé republice!“

Zahleděl jsem se na stěnu, kde visí diplom Státního výboru pro výstavbu v uznání za zásluhy „Státnímu ústavu pro projektování spojových staveb a zařízení“ za úspěšná řešení nových úkolů v oboru spojů, zejména při výstavbě televize, radiotelegrafie a rozhlasu, i za to, že ústav předvídavě a po dlouhá léta hájil a prováděl zásadu generálních ideových projektů.

„Máme už některé zkušenosti, jak vidíš,“ zachycuje můj pohled architekt Hurta, „a usnesení jedenáctého sjezdu nám dává netušené možnosti. Dosud jsme se za ně prali sami, přesvědčovali jsme, dokazovali správnost svých řešení. Ale teď už nebude tolik překážek. Blýská se na dobré časy. – A kam jedeš na dovolenou?“ Dostáváme se zase na pevnou zem. „Do Turnova ...“

Ředitelské oči se zasnily: „Turnov ... Tam jsem se vyučil zedníkem. Těch pohlavků tenkrát! Do smrti za ně nebudu svému mistrovi dost vděčný!“ ... ALFRED TECHNIK

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

33

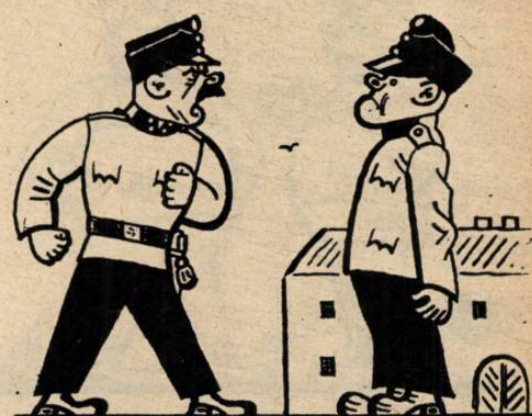
Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada

1. Při každém zaměstnání se získávají zkušenosti, dle kterých se dá určit příchod věcí budoucích. Staří ovčáci vám řeknou líp, jaké bude ráno počasí, než meteorologická stanice. A tak, když najednou vojáci maršbatalionu 91. pluku dostali befehl kopat nové latriny, říkali staří mazáci: „Kluci, tohle není nadarmo, zejtra pudem vodtůd pryč. Už jde do tuhého.“ A druhý den časně ráno byl alarm; přijeli dva důstojníci z generálního štábu. Vojáci je uvítali radostnými poznámkami: „Hrom do nich uhoď! Jak se tihle pacholci v muzikantských čepicích vobjeví, kouká z toho formarš a řež!“

2. Vojáci s tichými povzdechmi skládali konzervy a chleba do ranců a patrony do brotsacků. U kumpanie domlouval Švejk Balounovi: „Tak, teď je poženeme my; ty votroku, né abys myslel, že je to na dnešek, to máš na celý tejdén. Teď už kuchyň neuvidíš dřív, až nepřítel porazíme a rozprášíme. Potom teprve bude rast a dostaneme menáž.“ – „Matičko boží Klokotská!“ zaúpěl Baloun, „já vím, že to sním dřív, než pan hejtman řekne ‚marš!‘“ – „Nebuď vůl,“ řekl mu slavnostně Švejk, „pamatuj na svou přísahu a na vojenskou čest. To byl v Čáslavi u dvanáctejch lantvér jeden voják, nákej Stárek.“

3. Když narukoval, dostal ho kaprál Endler a ten mu říkal: „Voní sou tak blbej, že ani není možná, aby někdo tak blbej moh bejt!“ Von ten Stárek byl zrovna takovej nenažranec, jako seš ty. Von, když se fasoval chleba, vzal si ho celej pod deku a ukúsoval z vevky a do půlnoci neměl ani kůrku. Von dycky tu noc tak smrděl, že jeho sousedi ráno chodili k marodvisitě a doktor jim dával „liegend“, že jsou votrávený; pak se ale na to přišlo a toho Stárka vyhodili dycky na noc ven a von spal až u půdy, aby ho nikdo nenašel. A tím ouplně ztratil u vojáků všchnu vážnost a nikdo ho jako vojáka už nectil.“

4. Když skončila porada důstojníků, nastal slavný marš haličskými močály. Tři dni se tak šlo přes spálené vesnice a na polích se spalo. Třetí den utábořilo se vojsko na kraji nízkého lesního podrostu. A ráno byli vojáci probuzeni hřměním děl: „Bum, bum, bum!“ Švejk vstal a šel k potoku a tam zastihl obrajntanta Lukáše, jak sedí slevčen na břehu a špíchá na sebe vodu. Švejk zasalutoval: „Poslušně hlásím, že jím přeju šťastný dobřýtro. Pane obrajntant, bude dnes kafe?“ „Dobřýtro, Švejku,“ řekl Lukáš familiérně, „tak co, chlape, tomu říkáš? Možná, že už dnes přijdem do gefechtu!“

5. „Poslušně hlásím, že doufám pevně v Boha, že mi sešle dost sily, abych pro císaře pána snesl dobrý i zlý.“ odevzdaně odpověděl Švejk. „Nemají v tý feldflašce, pane obrajntant, poslušně prosím, trochu slivovice? Mně je mlo a jsem nákej slabej.“ – „Švejku, ale jen lok, nevychlastej mi to všechno,“ napomínal Lukáš. – „Já si jen cucnu, abych neměl vošklivo v hubě! Tak, ale je dobrá!“ zamlaskal Švejk, otíraje si hubu hřbetem ruky. „To byl, pane obrajntant, na Smíchově kupec Vorlíček a ten měl metodu k přijímání mládenců. Von, když hledal příručího, a někdo se mu hlásil ...“

6. ... tak von si ho pan Vorlíček pozval do krámu a řek mu: „Človíčku, človíčku, vobejděte ten pult.“ Mládene opatrně vobešel a ten principál mu povidal: „Človíčku, vás nemůžu potřebovat; vy chodíte moc pomalu.“ Tak dycky hledal příručího dlouho, až jednou trefil na mládence, kterej se okolo pultu šmejl jako lasička. „Vy se mi líbíte, vás přijímám,“ povidá kupec, „ale víte, človíčku, musíte bejt hodný rychlej.“ No a dal toho mládence do své filiálky v Košířích, neboť s ním byl moc spokojenej. A von ten rychlej mládenec mu tu filiálku přes vánoce vyprodal a s jednou holkou vod Kutrzů ujel do Itálie.“